

Klasje

HRVATSKO DRUŠTVO LJUBLJANA / HRVAŠKO DRUŠTVO LJUBLJANA

LETNIK III / 2017

PROSINAC/DEC.

9 772386 006006

Rodio se Bog i čovjek
usred stajice,
rumen cvijetak, dragi
sinak svete Djevice.
Anđeli, čuj, pjevaju:
Slava Bogu na nebu,
a mir ljud'ima na
visini tu.

Dragi prijatelji,
čestit vam Božić i sretna
nova 2018. godina.

Božić je božić je za vse
za vse za družine vse za
prijatelje zdaj stisnimo roke,
božić je božić je.

Dragi prijatelji,
želimo vam vesel božić
in srečno novo leto.

LETNIK III | 2017, GODINA TREĆA | 2017.
KLASJE 5 | PROSINAC-DECEMBER | 2017

ISSN 2386 0065

NAKLADNIK / ZALOŽNIK

HRVATSKO DRUŠTVO LJUBLJANA, BRILEJEVA ULICA 14,
1000 LJUBLJANA

ODGOVORNI UREDNIK

FILIP BOŽIĆ

LEKTORICA

MILA VUJEVIĆ

UREDNIKA

KATICA PAVKIĆ ŠPIRANEC

UREDNIČKI ODBOR

DAMIR OŽURA, IVANA STIPIĆ LAH, MARINA KRUŽIĆ,
KATICA PAVKIĆ ŠPIRANEC, ANITA KORITNIK

PRIJELOM

BOEX DTP, D. O. O.

FOTOGRAFIJE

PETAR ANTUNOVIĆ, MARIJAN CERAR, MILAN KAJIĆ,
MIROSLAV KOSANOVIĆ, MILAN PAVELIĆ

NAKLADA

200 PRIMJERAKA

LIST JE IZAŠAO ZAHVALJUJUĆI POTPORI

Javnoga fonda za kulturu Republike Slovenije i Državnoga
ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske.

3. Riječ urednice
4. Razgovor s predsjednikom HDL-a Filipom Božićem
7. Nastava hrvatskoga jezika u Sloveniji
8. Jezik je narod
10. Kad se zapiše – ostane
12. Sudjelovanje na 5. međunarodnom festivalu folkloru, Črnuče 2017.
14. Tužno mirišu uspomene
15. Lipica
17. Put prijateljstva Vukovar – Ljubljana 2017.
20. Lijepo je imati dvije domovine
23. Dnevi slavonskih gozdov
26. Dr. Ante Starčević – Otac Domovine
27. Sjećanje na Tina, »Svakidašnja jadikovka«
28. »Pčelice« i dalje vrijedno zuje!
30. »Ruža hrvatska«
31. Kada lijepo zamiriše
34. »Hrvatska riječ«
35. Nesebično darivanje
36. Rad u Savjetu Vlade RH za Hrvate izvan RH
38. Događanja tijekom 2017. godine u organizaciji HDL-a i drugih priređivača
39. Novo vodstvo društva – članovi i kontakti

Uvodnik

Dragi čitatelji,

radujem se što vam možemo ponuditi naš novi broj »Klasja«. Vi koji list od ranije poznajete možda ste se već i pitali kako to da ga još nema, a vjerujem da ima i onih koji ga prvi put imaju u rukama. Nadam se da će se svidjeti i jednima i drugima i možda neke ponukati da se još više uključe u naše aktivnosti i tako obogate sadržaj idućega broja.

I za jedne i za druge vjerujem neće biti na odmet da kažem koju riječ o našem društvu. Tek toliko da vas podsjetim tko smo, što smo i što radimo.

Hrvatsko društvo Ljubljana počelo je s radom daleke 1993. godine. U njemu se okupljaju Hrvati i prijatelji Hrvatske različite dobi, struke i interesa. Svima nam je zajednička ljubav prema hrvatskoj kulturi, tradiciji, materijalnoj i duhovnoj baštini.

Tijekom vremena neki od tih ciljeva došli su u žižu naših aktivnosti. To je prije svega njegovanje hrvatskoga jezika kao temelja našega nacionalnoga i inog identiteta, jačanje veza s matičnom domovinom kako bismo usporili proces asimilacije i našu mladu generaciju potpomogli da opstane i ostane hrvatska, da jača i očuva hrvatske korijene.

U tu svrhu organiziramo brojne kulturne događaje, radionice i predavanja, posjete domovini i dolazak istaknutih stručnjaka predavača iz domovine k nama.

Posebice smo ponosni da skoro svake godine izdamo barem jednu hrvatsku knjigu i tako hrvatska pisana riječ dolazi u hrvatske domove u Sloveniji.

Dužna sam vam reći i zašto samo jedno »Klasje« u godini. Dijelom zato što je izdavanje publikacija skupo, a mi se financiramo samo od članarine i donacija, a dijelom i zato što vas na našoj mrežnoj i FB stranici informiramo o svemu što se u društvu događa.

Ovdje moram posebno zahvaliti Javnome fondu Republike Slovenije za kulturu koji je najviše pripomogao izlasku »Klasja«.

U listu ćete pročitati što su sve uradile naše sekcije, gdje smo bili i tko je bio kod nas u gostima, što nas je razveselilo, a što bi još trebalo bolje uraditi da bi Hrvati u Ljubljani i Sloveniji Hrvatima opstali i ostali.

Na kraju svima želim čestit Božić i sretnu novu 2018. godinu. Da budete zdravi, sretni i zadovoljni u krugu svojih najdražih. Da u godini koja je pred nama češće dolazite na naše priredbe, pridružite nam se da zajedno jačamo naše hrvatsko stablo kako bi pod slovenskim suncem zdrave plodove rađalo. BOG I HRVATI!

Katica Pavkić Špiranec
urednica

HDL ima novog predsjednika!

Razgovor s predsjednikom HDL-a Filipom Božićem

RAZGOVARALA:
IVANA STIPIĆ LAH

»Smatram da Hrvatima treba priznati status manjine u Sloveniji«

NOVI JE PREDsjedNIK HRVATSKOGA DRUŠTVA Ljubljana mladi, ambiciozni i perspektivni informatičar Filip Božić. Društvu se priključio prije pet godina radi potrebe da učini nešto više na priznanju hrvatske manjine u Sloveniji. Kroz rad u sekcijama i Izvršnom odboru društva Hrvatskom druš-

tvu Ljubljana omogućio je informatizaciju, a sebi osobni razvoj, rast i zadovoljstvo. Što će biti njegovi prioriteti, kakve su njegove želje i tko je zapravo Filip Božić?

Filipe, sigurna sam da te mnogi čitatelji žele поблиže upoznati. Možeš li nam za početak reći nešto više o sebi?

(Gdje si rođen, školovanje, čime se baviš, malo privatno o sebi – to ljudi vole)

Rođen sam u Ljubljani, hrvatskim roditeljima koji su ovamo došli na studij. Moj znanstveni magisterij i profesionalan rad vezani su za područje informatike, konkretno sigurnosti informacija, gdje radim kao savjetnik, revizor i predavač. Privatno se bavim športom, kriptovalutama i plesanjem kubanske salse.

Kako je bilo odrastati u Sloveniji? Jesi li imao problema zbog svoga porijekla?

Iako sam odrastao okružen slovenskim prijateljima i učiteljima, nikad se nisam osjećao bilo kako drugačijim, a tako me nisu tretirali ni drugi. Možda se ponekad netko prilikom upoznavanja nakratko začudio kad sam rekao da sam Hrvat ili pitao zašto me nema u bazi podataka pod prezimenom Božić, pa sam morao objasniti da je na kraju – ć.

Kada si se priključio Hrvatskom društvu Ljubljana i zašto?

Pridružio sam se prije pet godina, nakon

jako lijepo organiziranog piknika društva u Logatecu. Kako sam s nekim prisutnima porazgovarao i dijelio mišljenja o potrebi za priznanjem hrvatske manjine u Sloveniji, to me potaknulo da počnem aktivno sudjelovati u organizaciji unutar društva.

Što su bila tvoja prva zaduženja u društvu, kojih se projekata najradije sjećaš?

Već prije nastupa na dužnost tajnika počeo sam voditi zapisnike sjednica organizacijskog odbora i ostale zadatke povezane s radom na računalu. Od početka aktivno radim na pripremi dokumentacije za projekte u Sloveniji i Hrvatskoj, na tome sam području stjecao iskustva već prije, ali uglavnom na temu informatike, pa mi je to dodatno pomoglo i u poslovnom smislu.

Kako to da si se uopće odlučio kandidirati za predsjednika društva?

Kandidaturu sam potvrdio nakon razgovora s dotadašnjim predsjednikom, g. Antunovićem, koji se pridružio želji ostalih članova da pomladimo naše redove i tako u društvo unesemo nove snage. Iako nemam nikakvih ambicija na području politike, osnovna ideja bila je da se aktiviramo u što više različitih institucija kako bismo nastavili s nastojanjima za priznanje Hrvata kao manjine, a to je bilo sukladno mojim planovima.

Dugo godina prije tebe društvo je vodio g. Petar Antunović, koji je postavio visoke standarde i sebi i društvu, kao i svim aktivnim članovima. Misliš li da ćeš moći ispuniti postavljena očekivanja?

Nadam se da mogu i spreman sam i dalje ulagati svoje vrijeme, energiju i znanje u naše ciljeve, aktivnosti, događaje, a pogotovo traženje načina na koje što više ljudi možemo upoznati snašim radom te ih privući i motivirati da i sami nešto naprave za dobrobit cijele zajednice.

Koja je prva i najvažnija promjena koju misliš uvesti kao predsjednik društva?

U smislu ustroja i rada društva ne vidim potrebu za većim promjenama. Od počet-

ka rada društva u izvršnom odboru radimo volonterski i najbolje što možemo. Ali to ne znači da neke stvari ne možemo raditi bolje i djelotvornije. Pogotovo je naš cilj povećati broj članova koji aktivno sudjeluju na svim događajima našeg društva i ostalih hrvatskih društava u Sloveniji.

Što misliš koji su glavni problemi društva i kako ih namjeravaš riješiti?

Mišljenja sam da većina hrvatskih društava u Sloveniji dijele iste probleme, između kojih valja istaknuti financijske mogućnosti, odnosno teško prikupljanje sredstava za izvođenje projekata, a (bar) u zadnje vrijeme i neslaganje, odnosno nezadovoljstvo radom Saveza društava. Probleme ćemo rješavati kao i do sada – upornošću, energijom i dobrom voljom, što sve proizlazi iz naših ciljeva, sposobnosti i druženja.

Velik je problem društva i nedostatak mladih članova. Koji će biti tvoji koraci da u društvo dovedeš nove snage?

Mlado članstvo izuzetno je važan dio svakog društva koje želi dugoročno opstati. Naše povezivanje s Društvom hrvatskih studenata u Sloveniji te nastavljanje aktivnosti i uvođenje novih aktivnosti koje su privlačne (i potrebne) mladim generacijama, od male djece do mladih samostalnih osoba koje možda traže posao, aktivno će poduprijeti napore da naše društvo pomladimo i unesemo mu novu energiju i ideje.

Kao i sva ostala društva, i HDL ima probleme s financiranjem svojih programa. Koja su tvoja rješenja?

Najveće zadovoljstvo pružaju nam projekti koje možemo pripremiti i odraditi vlastitim sredstvima. A budući da članstvo i njegove financijske mogućnosti nisu dovoljne, sredstva ćemo i dalje tražiti putem kvalitetnih prijava na projekte Javnog fonda, Ministarstva kulture, Veleposlanstva RH u Sloveniji, a i institucija u Hrvatskoj. Isto se tako nadamo da će promjena načina raspodjele sredstava Saveza dodatno

stimulirati područja rada koja su do sada možda bila zapostavljena.

Zašto smatraš da su manjinska društva važna za slovensko društvo općenito?

Svaka manja zajednica u nekom većem okruženju može imati različite doprinose, od bogaćenja kulture, jezika, gospodarskih učinaka, do podizanja etičnih i moralnih vrijednosti. Tako i hrvatska manjina može doprinijeti raznolikosti Slovenije i njezine prepoznatljivosti u svijetu.

Mnogi mlađi članovi društva imaju afinitete koje možda do sada nisu uspjeli zadovoljiti u društvu, kako im pružiti ono što im je potrebno?

Ponajprije treba prepoznati takve osobe dati im mogućnost za rad, za stjecanje znanja, poticati ih, a i naučiti ih kako osigurati samostalnost unutar svojih potreba i mogućnosti te preuzeti odgovornost za rezultate svoga rada.

Koji su glavni projekti društva u 2018. godini i što ćeš učiniti da budu još vidniji u medijskom prostoru?

U 2018. godini nastavit ćemo s projektima koji predstavljaju tradiciju rada našega društva – organizaciju kulturnih priredbi, filmskih i literarnih večeri, Dana otvorenih vrata, komemoracije u Crngrobu, Puta prijateljstva Vukovar – Ljubljana, izlaganja radova naših sekcija (Ruža hrvatska, Pčelice), kulturnih posjeta i sudjelovanja na Saboru hrvatske kulture. Sve te aktivnosti promovirat ćemo putem našeg lista Klasje, na internetskoj stranici, putem e-pošte i drugih medija.

Što poručuješ članovima društva: što ih čeka u ovoj godini i možda kratka poruka onima koji razmišljaju o učlanjenju, ali nisu još napravili taj korak, čime bi ih potakao?

Ako ste do sada sudjelovali u aktivnostima našeg društva, onda znate da na njima nikad ne nedostaje kvalitetnog kulturnog, intelektualnog, a i zabavnog sadržaja. A ako još niste, u najveće veselje bit će nam ako to hoćete i možete, stoga vas pozivamo da nas posjetite, pratite na internetskoj stranici www.hdl.si ili nam se obratite putem e-pošte na info@hdl.si.

Nastava hrvatskoga jezika u Sloveniji

TEKST:
VESNA HRDLIČKA BERGELJ

NASTAVA HRVATSKOGA JEZIKA U SLOVENIJI odvija se već sedam godina, a započela je dolaskom učitelja Teodora Vočaneca na molbu predsjednika Hrvatskoga kulturnog društva Lendava Đanina Kutnjaka. Hrvatski jezik uči se u slovenskim školama u sklopu materinjeg jezika, učenje podupire i slovensko Ministarstvo obrazovanja, što je pozitivan argument prilikom pregovora s pojedinim školama o organiziranju nastave hrvatskoga jezika. Nastava se organizira na poticaj roditelja, a škola gotovo nikada neće sama od sebe pokrenuti nastavu hrvatskoga jezika.

Nastava hrvatskoga jezika ove se školske godine 2017./2018. odvija u OŠ Lendava u Lendavi, OŠ Angela Besednjaka u Mariboru, OŠ Dravljje, OŠ Vodmat, OŠ Sostro i OŠ Bežigrad u Ljubljani, u Gradskoj knjižnici Grosuplje, u OŠ Preserje pri Radomlju te u dvije gimnazije: Gimnaziji Ljutomer i u II. gimnaziji Maribor.

Ja sam treći učitelj hrvatskoga jezika i kulture u Sloveniji. Naslijedila sam učitelja Marija Malkoča nakon što je istekao njegov četverogodišnji mandat. Naslijedila sam i škole u kojima je on radio, sve su škole pokazale želju za nastavkom suradnje, tako da je bilo najjednostavnije nastaviti po istom rasporedu. Naslijedila sam i nekolicinu njegovih učenika. Moram naglasiti ovo nekolicinu. Veliku većinu ove godine čine učenici koji se prvi put upisuju na hrvatski. Trenutno ih imam na popisu 93. Broj na prvi pogled i nije loš, ali zabrinjava podatak da je mali broj starih učenika, dakle nema kontinuiteta. Brojčano su najjači učenici prvih i drugih razreda, koji su ionako u produženom boravku i sve ih zanima i

sve bi probali, a zatim slijede gimnazijalci. Postoji još jedna jača grupa učenika trećih i četvrtih razreda u Radomlju, a učenika takozvane druge i treće trijade uopće nema ili postoji pojedinačno po jedan učenik koji se priključuje skupini malenih. Za učenje jezika najvažniji je kontinuitet koji je zabrinjavajuće malen. Nemam osnove za velike spekulacije zašto je tako, zato ću pustiti vremenu da reče svoje.

Grupe su različite veličine. Najbrojnija ima 18 učenika, a najmanja 4. Različite su dobi i različitog predznanja, što naravno otežava nastavu, ali uglavnom se snalazimo. Ako je moguće, podijelimo se u više grupica i svaka radi zadatke odgovarajuće težine.

U razgovoru s mentoricom s Ministarstva dotaknula sam se teme što učenike u Sloveniji više zanima, jezik ili kultura i način života u Hrvatskoj? Hrvatska nastava postoji i u udaljenim zemljama u kojima, vjerujem, ljude zanimaju običaji i način života u Hrvatskoj, ali Slovenija je dovoljno blizu da bi se način života uvelike razlikovao. Čini mi se da ih uglavnom vesele sličnosti da u onome što smatraju tuđim prepoznaju nešto svoje i domaće. Pa tako je i kod nas kući, često kažu, a da nisu ni svjesni da su to možda njihove bake i djedovi donijeli iz domovine.

I tako otkrivamo sličnosti i razlike, u životu i u jeziku. Vidimo se jednom tjedno i svaki put pokušamo doživjeti i naučiti nešto novo.

Jezik je narod

MI HRVATI U SLOVENIJI specifičan smo dio svekolikog hrvatskoga iseljništva. Način na koji smo iseljeništvom postali, blizina matične domovine, pripadnost istoj vjerskoj zajednici i zapadnom civilizacijskome korpusu čine nas veoma sličnima narodu naše nove domovine, Slovencima. Zbog toga smo se brzo i lako integrirali u novu sredinu i nismo imali posebice razvijen osjećaj da pripadamo iseljenoj Hrvatskoj.

To je dovelo i do razmjerno brzoga procesa asimilacije i danas smo jedan od naroda koji se u Sloveniji najbrže asimilira.

U svojim društvima koja mahom imaju atribut *kulturna* negujemo svoju tradiciju i kulturu – i duhovnu i materijalnu – i pokušavamo opstati kao Hrvati. Ono što nas još uvijek Hrvatima čini, po čemu se prepoznajemo i od drugih razlikujemo jest naš jezik. Jezik koji smo sa sobom iz zavičaja donijeli, koji nas je majka učila, bajke nam pričala i pjesme pjevala. Jezik koji najljepše zvoni, u srcu našem ostaje i djeci i unucima svojim u baštinu ga ostavljamo. Da ga čuvaju i neguju, razvijaju i obogaćuju, da znaju gdje su im korijeni i iz čijega su jata poletjeli.

To je teška zadaća. U novoj domovini nemamo status nacionalne manjine i svih prednosti koje taj status donosi. Nemamo pristup medijima, škole na hrvatskom jeziku, kulturne ustanove u kojima bi se jezik razvijao i očuvao. Statistike govore da smo mi Hrvati narod koji od svih neslovenskih naroda što žive u Sloveniji u obitelji najmanje svojim jezikom govori. A kada se jezik u obitelji ne neguje i čuva, suši se poput cvijeta koji ni vlage ni svjetla nema. Zato dok još nije kasno moramo tražiti i pronaći put iz ove teške situacije. Uz pomoć matične domovine moramo više i bolje poraditi na očuvanju svojega jezika.

U različitim sekcijama članovi naših društava na svoj način korijene čuvaju. Kroz pjesmu i ples najčešće, kroz razne vrste ručnih radova, dramske i literarne sekcije i u manjoj mjeri kroz nakladničku djelatnost. Ovo zadnje i najskuplje je i najteže. Hrvatsku knjigu u hrvatske domove dovesti, da tamo opstane i ostane. Hrvatsko društvo Ljubljana upravo na tom području postiže zavidne rezultate. Skoro svake godine izdamo barem po jednu knjigu. To su zbirke poezije naših pjesnika, prozaista, monografije o važnim događajima i ljudima. Napisano, u korice uvezano, riječju i slikom svjedoči kako se borimo da sačuvamo svoj nacionalni identitet, kako se nosimo s izazovima, otimamo od zaborava. To ne bismo mogli bez pomoći naših članova poput Petra Antunovića, Ante Pandže i drugih koji znaju da ono što je napisano ostaje.

Organiziramo i predavanja uglednih hrvatskih znanstvenika i drugih djelatnika s različitih područja društvenoga života kako bismo i na taj način našu hrvatsku riječ osnažili i sačuvali. U mjesecu materinskoga jezika, ožujku, u tjednu u kojem smo slavili jubilej *Deklaracije o nazivu i položaju hrvatskoga književnog jezika*, koja je sastavljena 9. III. 1967. u Matici hrvatskoj, i mi smo ugradili svoj kamenčić u mozaik nastojanja da svoj jezik sačuvamo, negujemo i obogaćujemo.

U subotu 18. ožujka 2017. u našoj hrvatskoj kući, Hrvatskom domu na Masarykovej 14 u Ljubljani gostovala je prof. dr. sc. Sanja Vulić iz Zagreba i održala nam predavanje o hrvatskom jeziku kao temelju nacionalnog identiteta.

O njezinom znanstvenom i pedagoškom radu mogli bismo pisati nadugo i naširoko, ali ovdje ćemo osim njezinih redovitih aktivnosti istaknuti njezino umijeće predavanja kojim nas je očarala. Povala i provela

nas je kroz povijest i razvoj našega jezika, usput dodavala prekrasne primjere, savjete i upute, povezivala sa zanimljivim detaljima iz svakodnevice u kojoj je jezik isto što i danu sunčeva svjetlost. Upijali smo svaku riječ i čini mi se da bismo je svi mi koji smo bili tamo mogli satima slušati.

Dr. sc. Sanja Vulić Vranković profesoriца je na Hrvatskim studijima Sveučilišta u Zagrebu. Predaje Hrvatsku dijalektologiju; Jezik Hrvata u dijaspori; Tvorbu riječi u hrvatskom jeziku; Suvremenu hrvatsku književnost u staroj dijaspori; Hrvatski tisak u dijaspori; Čakavsku književnojezičnu baštinu i Pravogovor. Predavala je ili predaje na poslijediplomskim doktorskim studijima u Rijeci, Dubrovniku i Zagrebu.

Ova draga i samozatajna znanstvenica, pobornica za očuvanje našega divnog jezika potrudila se doći iz Zagreba da bi nam pružila toliko lijepoga i zanimljivoga.

Bilo je to krasno poslijepodne, odnosno večer. Bio je to praznik hrvatske riječi. U

meni je ipak ostalo nešto gorčine. Boli me svako prazno mjesto u dvorani jer ono govori da se nastavljaju naš nemar i naša nebriga za očuvanje onoga najdragocjenijega što nas Hrvatima čini.

Boli me činjenica da moji Hrvati u Ljubljani i okolici ne mogu odvojiti sat ili dva i doći čuti ono što nemaju prilike čuti ni na jednome drugom mjestu.

Zato nas ne čude statistike o kojima je na početku bilo riječi.

Nadam se da će se to ipak promijeniti nabolje.

Ovom prilikom želim zahvaliti našoj dragoj gošći dr. Sanji Vulić, našem Ivi Tijanu, koji ju je dovezao iz Zagreba, našoj lektorici Mili Vujević, koja se brine da ono što napišemo bude u duhu i pravopisu hrvatskoga jezika, obitelji Pavelić (Milanu, Ankići i njihovoj djeci) te svima ostalima koji su pomogli da se ovo predavanje održi i da napravimo još jedan korak na putu očuvanja svojih hrvatskih korijena.

Kad se zapiše – ostane

TEKST:
KATICA PAVKIĆ ŠPIRANEC

POGLED NA RASCVJETALU LIVADU probudi u nama radost, zamiriše nam ljepota i u duši se milina probudi. Svaki cvijet bojom svojom, oblikom i mirisom daje svoj doprinos slici koja nas oduševljava. A kad se na jednom mjestu nađe više cvjetova iste boje, zamirišu jače, a ljepota im zasjaji još punijim sjajem. Jednako je tako i sa zemljama, državama i narodima. Svaka ima svoje cvijeće i drveće, svoj komadić neba i svoju posebnu ljepotu i boju. A narodi dušu imaju. Njome ljube i dišu, raduju se i tuguju, ona ih čini posebnim, onim po čemu su ono što jesu. Duh koji toj duši snagu daje jest jezik. Riječ draga kojom majka tepa čedu, kojom dragi u pjesmi dragu doziva, kojom se zavičaj pozdravlja kad se iz njega ode i nikada

posve ne vrati. Kada se gnijezdo na drugoj grani splete, a ptici u njemu ipak zavičajnom riječju cvrkuću.

U Hrvatskom društvu Ljubljana njegujemo taj cvijet. Naš dragi jezik hrvatski zaljevamo ljubavlju i kroz pisanu riječ, knjigom i novinom onima koji dolaze ostavljamo. Živi on i u pjesmama, šalama i razgovorima na našim priredbama i druženjima, a glazba i slika obogaćuju te lijepe trenutke koje svoji sa svojim provodimo.

Jedan od mnogih događaja bila je i naša priredba »Riječju, glazbom i slikom mostove prijateljstva gradimo« održana 7. travnja ove godine u centru »Sonček« u Šiški u Ljubljani. Uživali smo u književnom i glazbenom izričaju, a prelijepo slike i umjetničke fotografi-

je taj su užitak obogatile. Družili smo se Hrvati, Bošnjaci, Slovenci, Slavonci i Podravci, Zagrepčani i oni iz Innsbrucka, Beča... A svima nam je bila zajednička ljubav prema ljepoti i dobroti koja riječju, glazbom, slikom i druženjem mostove prijateljstva gradi.

Zbirka priča i eseja »Koraci po livadi života« naše članice Katice Pavkić Špiranec iz koje su odlomke uz pratnju tamburice čitali njezini prijatelji podsjetila nas je kako je lakše koračati kad prijatelje imaš, kad svoje poštuješ, kad korijene svoje ne zaboravljaš. Preljepje pjesme u izvođenju »Hrvatskoga pletera«, »Sinova atara« i malih sevdalija iz Ljubljane bile su dodatni dragulj u kruni te večeri. Slike podravskoga majstora boje i ljepote Zdravka Šabarića, fotografije Foto kino kluba »Picok«, čudesni zvuci cimbalisa ispod ruku mladoga umjetnika Tomislava Zvonara, milina ljepotice Anje Vujčić te nastup haramije Robija i bega Vuleta bili su dragocjeni darovi koje su nam donijeli naši prijatelji iz Đurđevca.

A kao i uvijek naše »Ruže hrvatske« zadivile su darovima za sve koji su nastupili u programu. Domjenak poslije programa pokazao je da u našem društvu znamo pobrinuti za tijelo i dušu. Uz dobru kapljicu, zalogaj i pjesmu jačali smo spone koje nas vežu. Naš novi mladi predsjednik Filip Božić imao je pravo kada je svojim kratkim, ali iz srca govorom primijetio da znamo, da hoćemo i možemo.

A sponzor Katičine knjige Ante Pandža nastavlja svijetlu tradiciju Hrvatskoga društva Ljubljana da se kao jedino društvo među hrvatskim društvima u Sloveniji brine da ono što se napiše knjigom postane i u hrvatske domove uđe. Hvala njemu i svima koji su te večeri sa mnom podijelili radost. Jer danas je teško izdati knjigu. Knjiga kao da gubi bitku s modernim medijima. Na sreću, ima nas još koji znamo da ona ipak ostaje i traje. Traje kao i naš osjećaj pripadnosti hrvatskome jatu ma gdje da smo svoja gnijezda spleli.

Sudjelovanje na 5. Međunarodnom festivalu folkloru, Črnuče 2017.

TEKST:
DAMIR OŽURA

ODAZVALI SMO SE POZIVU Međimurskog folklornog društva Ljubljana (MFDL) na tradicionalni događaj, već 5. po redu Međunarodni festival folkloru u Črnučama 2017., gdje su nastupali folkloriši iz Mađarske, Italije, Hrvatske i Slovenije.

Događaj se je odvijao u subotu 27. 5. 2017. od 10.00 do 20.00 sati u Kulturnom domu Črnuče te u blizini Doma.

Bile su izložene narodne nošnje iz različitih krajeva Slovenije i Hrvatske.

Na pokrivenim štandovima ispred doma razni klubovi i sekcije predstavili su svoje

proizvode, ručne radove, a sve radi predstavljanja tradicije i promocije obiju država.

Tako smo i mi bili prisutni, sekcija ručnih radova »Ruža hrvatska« koja djeluje u Hrvatskom društvu Ljubljana (HDL), i dobro smo predstavili svoje proizvode, aktivno djelovanje sekcije te izmijenili iskustva na raznim područjima djelovanja od izrade ručnih radova do vizije budućih aktivnosti.

Posjetioci su sa zanimanjem pregledali našu izložbu, zainteresirani su čak izrazili želju da se uključe u društvo i aktivno djelovanje.

Uz stalno druženje svih prisutnih bilo je moguće degustirati međimurske kulinar-ske delicije.

Nakon 18.00 sati glavni program prese-lio se u unutrašnjost Doma, gdje su se po rasporedu odvijale predstave kulturno-umjetničkih društava i folklornih skupina.

Tužno mirišu uspomene

TEKST:
KATICA PAVKIĆ ŠPIRANEC

PREKRASAN SVIBANJSKI DAN. Pitoma panorama maloga slovenskog mjestašca, lijepa crkvice pored koje stoji nekada lijepa zgrada župnoga doma, a već pola stoljeća ruševina – popucalih stakala, zapuštena kao i onoga kobnoga dana kada su u njoj izgorjele zatvorene hrvatske žrtve. Seljani je ne diraju, ni zub vremena je nije uništio. Kao da Bog i priroda svjedočanstvo ljudskoga zla sačuvati žele.

Sa svih strana dolaze hodočasnici. Prvo iz Škofje Loke, pa iz Ljubljane, a onda i iz Zagreba.

Među već poznatim licima i neka nova. Ove godine prvi put stižu i članovi Hrvatskoga žrtvoslovnoga društva iz Zagreba. Dobro nam došli, dragi naši Hrvati.

Sveta misa je poseban doživljaj. Nadahnuto bogoslužje i propovijed našega dragoga prijatelja dr. Alojza Snoja. Prekrasne hrvatske pjesme zbora »Hrvatska baština«, emotivan govor potpredsjednika Hrvatskoga društva Ante Pandže, govor gošće iz Zagreba i stihovi Katice Pavkić Špiranec

posvećeni žrtvama u Hudoj jami i svim nesretnim mjestima po kojima su rasute kosti žrtava čiji najdraži za grobove njihove ne znaju. Poseban doživljaj kako Hrvati i Slovenci mole i pjevaju kao jedna duša, jedno srce ispunjeno tugom, poštovanjem i željom da ni jedan narod nikada ne rodi izrode koji će na braću svoju ruku dignuti.

Hvala članovima Hrvatskoga društva Ljubljana i Hrvatskoga društva »Komušina« iz Škofje Loke, hvala gospodinu Peteru Joži Kranjcu na toplim riječima i informacijama o grobištima, gospodinu Mihi Ješeu, gradonačelniku Škofje Loke, na vijencu, gospođi ministrici Romani Franulović Bušić i njezinom suprugu gospodinu Željku Bušiću na vijencu u ime Veleposlanstva RH u Ljubljani.

Kao i uvijek tu su naši dragi vrijedni momci koji pomažu u logistici, nose zastave i uvijek su tamo gdje treba. Hvala Nikici Perkoviću, Zoranu Bulajiću, Lariju Lučiću i prijateljima iz »Komušine«. Spomenut ću još gospodina Želimira Kužatka, koji nam svojim uspomenama daruje »živu povijest«, a posebna čast mi je bila upoznati gospodina Vinka Ostojića, koji se sa svoje 94 godine došao pokloniti žrtvama. I sam je prošao Golgotu Križnoga puta i svega onoga što su borci za slobodnu Hrvatsku u nekom vremenu, ružnom i tužnom, progutati mogli.

Pozivam naše mlade da se na godinu u većem broju odazovu našem pozivu. Na satu »žive povijesti« shvatit će kolika je žrtva bila potrebna za sve ovo u čemu danas uživaju. Na kraju hvala našem potpredsjedniku Anti Pandži i njegovoj supruzi Draženki na odrađenom velikom dijelu posla oko organizacije i izvedbe svečanosti.

I svim sudionicima hvala i doviđenja na 18. komemoraciji iduće godine.

Lipica

TEKST:
KATICA PAVKIĆ ŠPIRANEC

BLAGO SUNCE KASNE JESENI miluje zlatne krošnje breza. Šušti lišće, a povjetarac ga odnosi na grobove ukrašene svijjećama i cvijećem. Sa svih strana dolaze ljudi većinom u crno obučeni. Glazbenici s instrumentima, užurbani organizatori namještaju ozvučenje. Sve su to pripreme za komemoraciju.

Svečanost posvećenu tisućama žrtava komunističkoga bezumlja. Posvećenu ljudima koji su bez dokazane krivde i bez suda pobijeni po završetku 2. svjetskog rata. Pobijeni i pobacani u bezdane, kamenolome, napuštena rudarska okna i sva mjesta, diljem Slovenije, za koja su zločinci mislili da će ih moći sakriti.

Okolica gradića Škofje Loke zbog svojega položaja i svojstava terena postala je pogodno mjesto da se zlodjela sakriju. Postalaje zadnja stanica Križnoga i životnoga puta mnogih zarobljenika, a najviše je među njima bilo Hrvata. Na tisuće ih je po slovenskim šumama pobijeno, kosti rasute, po njima prolaze ceste, na njima su izgrađene tvornice, naselja. Njihovi najdraži nemaju gdje za njih svijeću zapaliti.

Stanovnici Škofje Loke i okolice pola stoljeća bili su taoci šutnje, užasa, tuge. I kada su smjeli progovoriti, posvjedočiti, mnogi više nisu bili među živima.

A Bog i pravda uvijek svjedoka ostave. Poput gospodina Želimira Kužatka, publicista i istražitelja u čijoj su se dječjačkoj duši doživljene strahote razvile u volju, ustrajnost i snagu da cijeli život traga za istinom. Da otkriva grobišta i stratišta, da piše. Pišu i mnogi drugi i govore oni što se još sjećaju. Da se zlo nikada i nigdje nikome ne ponovi, da čovjek čovjeku gori od vuka ne bude.

O tome svjedoči i govori nedavno izašla knjiga gospođe Milanke Dragar, Srпкиnje rođene u Soko Banji koja nije žalila truda da na vidjelo iznese dokumentirane strahote i zapiše svjedočanstva još živih svjedoka.

Komemoracija na škofjeločkom groblju Lipica održava se već dugo. Organiziraju je oni kojima je do istine stalo, koji imaju dušu i vjeru u dobrotu, čije rane još bole. To je NOVI SLOVENSKI ZAVJET, na čijem je čelu gospodin Jože Peter Kranjc.

Budući da je velik broj Hrvata bio žrtvom tih strašnih zločina, na komemoraciju smo pozvani i mi Hrvati iz okolnih mjesta.

Ovoga 30. listopada na svečanosti smo sudjelovali gospodin Ivan Mintas, ministar savjetnik iz Veleposlanstva Republike Hrvatske u Ljubljani, gospodin Filip Božić, predsjednik Hrvatskoga društva Ljubljana, i ja.

Liturgijski dio svečanosti vodio je msgr. dr. Jože Snoj, naš dragi prijatelj koji svake godine vodi misno slavlje u Crngrobu, gdje su pobijeni brojni Hrvati. Među njima i visoki dužnosnici Nezavisne Države Hrvatske s obiteljima. I ovom prigodom zahvaljujem mu u ime svih Hrvata.

U kulturnom programu sudjelovali su škofjeločki oktet, gradski puhački orkestar, prof. Blaža Cedilnik i prof. Katica Špiranec. Program je vodila gospođa Monika Tavčar.

Poslije programa položen je vijenac i zapaljene svijeće. Na kraju je dr. Snoj blagoslovio kosti stradalih u kosturnici na groblju. Među njima su i kosti žrtava iz Hude jame.

Na kraju želim zahvaliti našim slovenskim prijateljima na svemu što čine da se naše hrvatske žrtve koje počivaju u slovenskoj zemlji ne zaborave.

Želim pozvati i naše Hrvate da nađu malo vremena i dođu se pokloniti nedužnim žrtvama. Tim činom pokazujemo da nam nije svejedno, da smo svjesni zla koje od čovjeka zvijer učini i da moramo svatko po svojim mogućnostima raditi na dobrobiti i slozi.

Na kraju i stihovi koje sam posvetila žrtvama i pročitala na svečanosti.

VAMA

Sunce zemlje slovenske

Zadnji put vam je

Milovalo lice

U šumama njezinim

Zadnju uspavanku

Pjevale vam ptice

Slovenija kao mati

Privila vas na grudi

A duša vaša još uvijek

Za Hrvatskom žudi

Plamen svijeća

Koje palimo vama

Uspomene naše grije

I obećanje

Da vas se nikada zaboraviti neće

I ne smije

Put prijateljstva Vukovar – Ljubljana 2017.

TEKST:
MILAN PAVELIĆ

TRADICIONALNI 15. PUT PRIJATELJSTVA VUKOVAR – Ljubljana ove godine započeo je okupljanjem sudionika u srijedu 21. 6. 2017. u Ljubljani i odlaskom autobusom u Grad Heroj, u najistočniji dio Lijepe Naše, Vukovar. Dolaskom sudionika karavane u Vukovar projekt proslave Dana državnosti Hrvatske i Slovenije pod zajedničkim imenom »Lijepo je imati dvije domovine« započeo je prijemom kod gradonačelnika grada Vukovara g. Ivana Penave. Na prijemu u gradskom poglavarstvu kao predstavnici organizatora Hrvatskoga društva Ljubljana bili su potpredsjednik društva g. Ante Pandža sa suprugom, gospodin Petar Antunović i voditelj karavane Milan Pavelić. U razgovoru i ugodnom druženju istaknuto je veliko zadovoljstvo da Put prijateljstva živi već petnaest godina, a želja je svih da se ta tradicija i nastavi. Sudionici karavane popodne su iskoristili za posjet muzeju Vu-

čedol, ugodno druženje i upoznavanje Vukovara iz jedne druge perspektive, vožnje brodom po lijepom plavom Dunavu.

U četvrtak 22. 6. 2017. karavana biciklista krenula je ispred poglavarstva grada Vukovara k svome konačnome cilju do Ljubljane i na tome putu biciklisti su u tri etape posjetili jedanaest hrvatskih i četiri slovenska grada i prevozili 500 kilometara. Putovanje je do prvoga susreta u Osijeku prošlo u zagrijavanju mišića i pedala. Predstavnici Osijeka i ovaj su put srdačno dočekali sudionike i organizatore karavane, a uz ugodno druženje i razgovore o budućim putovanjima i zajedničkim projektima vrijeme je brzo prošlo. Sljedeći grad domaćin su Našice i dogradonačelnik g. Krešimir Žagar, koji je s karavanom već jedno desetljeće. Odmor od jednoga sata mi biciklisti koristimo za osvježenje i vrlo ukusan ručak u Hotelu Park te za polaganje vijenca i pa-

ljenje svijeća kod spomenika svim žrtvama u Domovinskom ratu. Dolazak karavane u grad Slatinu uvijek je srdačno prihvaćen od svih udruga i predstavnika grada, a ove godine novi gradonačelnik g. Denis Ostrošić dočekao je karavanu prije ulaska u grad i sam vozio bicikl te na taj način direktno sudjelovao u Putu prijateljstva Vukovar – Ljubljana 2017. Sljedeći grad domaćin bila je Virovitica, gdje je sudionike karavane na gradskom trgu dočekala zamjenica gradonačelnika gđa Vlasta Honjek-Golinac uz zvuke gradske limene glazbe »Rodoljub« i uz atraktivne mažoretkinje. U razgovoru s predstavnicima sportskih i drugih udruga u gradu saznajemo da je veliko zanimanje za ovaj projekt, tako da za sljedeću karavanu pripremaju dva sudionika. Nakon prevoženih 210 kilometara karavana dolazi u grad Picoka Đurđevac, gdje su naš dragi domaćini ugstili sudionike karavane, nakon odlične večere i druženja u prelijepom zdanju staroga grada Đurđevca biciklisti odlaze na zasluženi odmor jer sutra je novi dan i novi kilometri pred karavanom.

Petak je i dan 23. 6. 2017., vrijeme odlično, čak i dosta toplo, da ne rečem prevruće. Polazak ususret Bjelovaru za mnoge je bicikliste novi doživljaj jer to je upoznavanje s novim krajevima i konačno napuštanje ravne Slavonije i prelazak u Bilogorsko-bjelovarsku županiju. Dolaskom u grad sira Bjelovar karavana je započela svoj drugi dan putovanja, Bjelovarčani na čelu s mla-

dim gradonačelnikom g. Darijom Hrebakom dočekuju karavanu u lijepo uređenom ambijentu poglavarstva uz kulturni program koji nam svima ne znam po koji put pokazuje i dokazuje kako smo dobrodošli gosti. Sljedeća postaja biciklistima je grad Vrbovec i njegovi izuzetno gostoljubivi predstavnici koji karavanu odvođe u Motel Marina, gdje su pripremili ukusan ručak i osvježanje za sve. Umirovljeni novinar g. Dragan Vicković upoznao je sudionike karavane s projektima u gradu te predstavio povijest i sadašnjost Vrbovca. Prije polaska sudionici karavane i domaćini zapalili su svijeće i minutom šutnje kod spomen obilježja »Hrvatska kocka« odali počast svim žrtvama. Odlaskom iz Vrbovca karavana se uputila u glavni grad Lijepa Naše, Zagreb, gdje je zamjenica gradonačelnika gđa Olivera Majić zaželjela dobrodošlicu sudionicima. Boravak u Zagrebu za sve je bicikliste poseban doživljaj jer je prijem organiziran u poglavarstvu grada Zagreba na trgu Stjepana Radića. Drugi dan svojega putovanja karavana je završila posjetom grada Sveta Nedelja i Samobora, gdje je za sudionike karavane u Hotelu Lavica pripremljena svečana večera i noćenje.

Subota 24. 6. 2017. treći je i posljednji dan na putu od Vukovara do Ljubljane, polazak prema Sloveniji i prvom odredištu polako kod biciklista stvara pozitivnu tremu. Uz ugodnu vožnju prelazimo državnu granicu i po planu vožnje uz doček domaćih biciklista karavana stiže u Sevnicu. Župan Sevnice g. Srečko Ocvirk kao pravi domaćin dočekuje karavanu u prelijepom parku Gradske kuće i u ugodnom druženju i razgovoru uz osvježanje predlaže nove planove i želje za sudjelovanje većeg broja domaćih biciklista, ove godine dvojica iz BK Sevnica (Marjan i Lojze). Odlazimo iz Sevnice sa željom za ponovnim susretom na sljedećem Putu prijateljstva i skorom dolasku kod novih gostoljubivih domaćina predstavnika grada Trebnje. U gradskoj vijećnici za bicikliste i predstavnike organizatora Hrvatsko društvo Ljubljana dogradonačelnik dr. Jože Korbar pripremio je svečani prijem i zaslužnim

organizatorima 15. biciklističke karavane Put prijateljstva Vukovar – Ljubljana Milanu Paveliću i Petru Antunoviću u ime općine Trebnje dodijelio je svečanu zahvalu. U razgovoru dogradonačelnik i njegovi suradnici svi su redom iskazali su velik interes za daljnje sudjelovanje u projektu sa željom da se iduće godine iz njihove sredine direktno uključe u karavanu. Svakim okretajem kotača i pedala bližio se cilj i u ugodnoj atmosferi i po velikoj vrućini karavana je stigla nadomak Ljubljane u Šmarje-Sap, gdje već tradicionalno bicikliste dočekuju vatrogasci stanovnici sa svojim predsjednikom g. Janezom Pintarom. U svom govoru gospodin Pintar zaželio je dobrodošlicu i naglasio da je u suradnji snaga, što se odražava u višegodišnjem druženju sa sudionicima karavane. Dugo očekivani dolazak na cilj je pred nama, a dolazak karavane u Ljubljanu u rekreacijski park Mostec za svakoga je sudionika poseban doživljaj. Naime, povezati biciklom Vukovar i Ljubljanu i u tri dana prevoziti 500 kilometara nije mala stvar, tako da je adrenalin na 200 % kod svih. Srdačan doček sudionika kulturnog programa te rodbine i prijatelja kod svih nas stvara poseban osjećaj koji može doživjeti samo onaj tko je taj put prošao. Svaki sudionik karavane na svečanom dočeku uz prigodne poklone primio je i simbolični pokal za sjećanje na prevoženi Put prijateljstva. Jubilarne nagrade za sudjelovanje u karavani dodijeljene su ovim biciklistima:

Anton Ambrož – pet puta prevezao »Put prijateljstva«

Mihael Pavelić – deset puta prevezao »Put prijateljstva«

Milan Pavelić – petnaest puta prevezao »Put prijateljstva«

U srdačnom ozračju predsjednik Hrvatskog društva Ljubljana g. Filip Božić zahvalio je biciklistima na sudjelovanju i uspješnoj promociji nas Hrvata koji živimo u Sloveniji. Svi sudionici karavane u jedan su glas zahvalili organizatoru na odlično pripremljenom projektu sa željom za ponovnim susretom i sljedećim Putom prijateljstva.

Dosadašnji voditelj karavane Milan Pavelić iskreno je zahvalio svim dosadašnjim sudionicima u karavani i zaželio im obilje sreće i uspjeha u budućim karavanama jer se oprašta od aktivnog okretanja pedala u karavani.

Lijepo je imati dvije domovine

TEKST:
KATICA PAVKIĆ ŠPIRANEC

(Nakon obavljenoga posla)

HRVATI U SLOVENIJI zemljopisno su skoro najbliži matičnoj domovini, ali često se čini da su jako daleko. Za to postoji više razloga, a poglaviti je način njihovoga »postajanja« dijaspore, relativno dobra integriranost u slovensko društvo, blizina Hrvatske i mogućnost komuniciranja s domovinom na različitim razinama te kontinuiran, a naoko prikriven proces asimilacije koji sve više uzima maha.

Nepriznavanje Hrvata kao nacionalne manjine u Sloveniji te skoro ignoriranje njihove inicijative predate slovenskom parlamentu 2012. godine u kojoj se traži priznanje na osnovi reciprociteta, na jednoj, te mlak, moglo bi se reći indiferentan

odnos hrvatske države na drugoj strani, spadaju u glavne uzroke teškoga položaja Hrvata u Sloveniji kada je riječ o očuvanju jezika i kulture, njegovanju tradicije i hrvatskih korijena.

Relativno dobar ekonomski položaj, nedovoljna uključenost mlade generacije u nastojanja ostati i opstati Hrvati uzrokom je brze asimilacije.

Da bismo taj proces usporili, kad ga već ne možemo spriječiti, u hrvatskim društvima diljem Slovenije različitim sadržajima nastojimo očuvati svoj jezik kao temelj nacionalnoga identiteta, svoju kulturu i tradiciju.

Jedan je od najvećih i najvažnijih projekata Put prijateljstva Vukovar – Ljubljana«. Riječ je o biciklističkoj karavani koja povezuje grad heroj Vukovar sa slovenskom

prijestolnicom koju uz pomoć Saveza hrvatskih društava Slovenije organizira Hrvatsko društvo Ljubljana.

Ove su godine 15. put srcem i pedalama naši biciklisti ojačali niti prijateljstva i ugradili novi kamenčić u mozaik suradnje između dva prijateljska naroda.

Iz godine u godinu karavana je dobivala nove atribute i polako, a sigurno prerasla u športsku, kulturnu, turističku i gospodarsku manifestaciju.

Možda je ovaj uvod u ono što slijedi preduž, ali želim smjestiti sve ono što mi Hrvati u Ljubljani i Sloveniji činimo da bismo opstali i ostali dio hrvatskoga nacionalnoga bića u širi hrvatski i slovenski okvir.

Priredba »Lijepo je imati dvije domovine« nadgradnja je karavane. Njezinim sadržajem Hrvati i Slovenci žele pokazati da kultura ne poznaje granice, da povezuje i oplemenjuje.

Osim naših stalnih gostiju Hrvatske kulturne udruge iz Novoga Mesta, Međimurskoga folklornoga društva iz Ljubljane, Vokalne skupine Mlada srca i plesne skupine Pušelj iz Ljubljane te naših dragih prijatelja iz Đurđevca ove nam je godine uspelo dovesti nove.

Iz Pinkovca/Guettenbacha u Gradišću došao nam je dr. Robert Hajszan, direktor

Panonskog instituta. Predstavio nam je rad ustanove koja je nakladnik knjiga hrvatskih pisaca i tako hrvatsku riječ uvodi u hrvatske domove u Mađarskoj i Austriji.

Zahvaljujući njemu moja knjiga »Tri ljubavi« našla je mjesto u biblioteci »Hrvatski pisci u svijetu« kao prva od Hrvata iz Slovenije. Od srca mu hvala.

Iz Križevaca nam je došao književnik, voditelj, hrvatski branitelj i još dosta toga Josip Petrić Pjer, koji se predstavio svojom monodramom i knjigama. Poznati hrvatski pjesnik međimurskih korijena Zlatko Kraljić sa suprugom došao je iz Velenja. Svojom glazbom i pjesmom oduševili su nas mladi članovi i članice sastava »Izvor« iz Žumberka. Brilljantnim recitatorskim nastupom program priredbe obogatila su recitatorke iz Grosuplja Marija Samec i Rozi Fortuna.

Priredbi je nazočio i gospodin Jože Peter Kranjc sa suprugom, koji nam svake godine zdušno pomaže u izvođenju komemorativne svečanosti za Hrvate pobijene u Crngrobu kod Škofje Loke u svibnju 1945. godine.

Šećer dolazi na kraju. Uspjelo nam je dovesti i goste iz Vukovarsko-srijemske županije. Odabrana ekipa na čelu s književnikom i povjesničarom Ivicom Mijatovićem odlično je predstavila ljepoticu s istoka naše drage domovine grad Županju, gdje se pojavila

prva nogometna lopta, prvi teniski reket u Hrvatskoj. Bogate, zlatom ukrašene i vezene proizvode, šarene tikvice, fraklice s mirisnom tekućinom koju su ponudili pristiglim biciklistima kako bi ih miris i okus koji su ponijeli iz Slavonije i u Sloveniji dočeka.

Mlada i ambiciozna književnica i profesorica Katarina Saračević ponudila nam je obilje ideja za buduću suradnju s najstarijim gradom u Europi Vinkovcima. Oduševile su i vezilje zlatnom niti Marica Babić, Marica Peratović i Vesna Filipović te mladi šarač tikvica i svirač na tamburici samici Vinko Babić.

Svojom prisutnošću počastila nas je agilna i vrijedna direktorica Hrvatske turističke zajednice u Ljubljani gospođa Metka Bradetić. Činjenica da je posvetila slobodnu subotu našoj manifestaciji govori koliko je ovoj mladoj djelatnici u hrvatskom turizmu stalo da nas poveže, da svi zajedno predstavimo našu Hrvatsku u što ljepšem svjetlu. Vjerujem da će razgovori koje je vodila s predstavnicima naše najistočnije županije biti pozitivan vjetar u leđa za razvoj kontinentalnoga i ruralnoga turizma. Hvala joj na tome.

Ovim putem zahvaljujemo i gospođi Boženi Leš, opunomoćenoj ministrici u Veleposlanstvu Republike Hrvatske u Ljubljani, koja uvijek nađe vremena i počasti nas svojom nazočnošću.

Hvala i gospodinu Boži Dimniku, predsjedniku Društva slovensko-hrvatskoga

prijateljstva, koji je stalni posjetitelj naših manifestacija.

I još riječ-dvije o domaćinima.

Hrvatsko društvo Ljubljana u svom nazivu osim atributa hrvatsko nema drugih atributa. To nije slučajno. Takav nam naziv daje širi manevarski prostor za aktivnosti koje nadilaze segment kulture, za nastojanje i na drugim područjima da se izborimo za očuvanje svojega nacionalnoga identiteta, da se ne asimiliramo.

Ovaj je projekt temelj toga nastojanja. Ovim putem posebno želim zahvaliti obitelji Milana Pavelića jer je ona alfa i omega projekta. Hvala sekcijama »Ruža hrvatska« i »Hrvatska riječ«, obitelji Nikice Perkovića, Marinku Barešiću te Zoranu i Antoniju Bulajiću.

Hvala predsjedniku društva Filipu Božiću, potpredsjedniku Anti Pandži i počasnom predsjedniku Petru Antunoviću.

Hvala svima čija imena nisam navela i koji su svatko na svoj način pomogli da ovaj projekt uspije.

A vama, Hrvatima iz Ljubljane, poručujem da iduće godine u većem broju dođete u Mostec. Da osjetite kako hrvatsko i slovensko srce ujedanjuju ljepota i dobrotu.

Kada nam mogu doći ljudi koji su daleko više stotina kilometara, prekoračite i vi svoj prag, napravite nekoliko koraka da biste osjetili kako je LIJEPO IMATI DVIJE DOMOVINE. Neće vam biti žao.

Dnevi slavonskih gozdov

TEKST:
IRENA KUŽEL

NA POVABILO PODŽUPANA MESTA NAŠICE, gospoda Krešimirja Žagarja, in direktorja turistične skupnosti iz Našic, gospoda Srečka Perkovića, na festival Dnevi slavonskih gozdov, ki je potekal od 8. 9. do 10. 9. 2017, smo se z veseljem odzvali.

Naše potovanje se je začelo takole:

Iz Ljubljane smo se odpeljali v petek, 8. 9. 2017, v dopoldanskem času. V vozilu smo bili: Cilka Erjavec, Ankica Pavelić in voznik Milan Pavelić, seveda pa tudi moja malenkost Irena Kužel. Vreme nam je bilo naklonjeno, saj je bil dan kot naročen za potovanje. Ob prijetem pogovoru, smehu in pripovedovanju šal smo hitro prispeli pred hrvaško mejo, kjer smo imeli prvi postanek za kavico. Ker pa je tam poleg bifeja tudi pekarna, smo pri kavici dobili še majčkene krofke. Ravno prav za posladkati.

Po okrepčilu smo nadaljevali pot proti Slavoniji mimo Zagreba, Bjelovarja in pris-

peli popoldan v Virovitico, kjer je bil čas za drugi postanek oz. počitek voznika. Pavelića sta naju s Cilko odpeljala v najboljšo slaščičarno, kjer smo si privoščili dobre torte, sladoled in kavico. Čakalo nas je še kar nekaj kilometrov do hotela v Našicah. Ko smo prispeli v Našice, nas je v recepciji prijazno sprejela receptorka, ki je imela že vsa navodila od gospoda Perkovića, kam nas namestiti v hotelu. Povedala je, da je gospod Perković naročil, da imamo brezplačno večerjo s pijačo in še dve nočitvi z zajtrkom. Ko smo se namestili v sobah, sva s Cilko, ki sva bili »cimri«, odšli malo po mestu na ogled trgovin in zapravljanje. Milan in Ankica pa sta imela obveznosti in šla pozdravit g. Žagarja in gospoda Perkovića. Odšli smo na večerjo, potem pa na otvoritev prireditve, kjer se je določal vrstni red skupin za gozdarsko tekmovanje naslednjega dne. Prijavljenih je bilo veliko skupin iz cele Hrvaške, udeležile

pa so se tudi skupine iz Avstrije, Madžarske in Slovenije. Na tej prireditvi so sodelovale tudi pevske in tamburaške skupine. Bilo je lepo in zanimivo. Ampak vrhunec tega večera pa je bil zagotovo nastop skupine Magazin, ki je dolgo v noč zabavala ljudi, ki so prišli od daleč in blizu.

Naslednji dan je Ankica zgodaj zjutraj pospremila svojega moža na start kolesarskega maratona BREVETA NAŠICE 2017 v dolžini 200 in 300 km. Milan je že v Ljubljani na avto dal prtljažnik za kolo. Vedel je, da bo tam kolesarski maraton in se je že v Ljubljani prijavil na to prireditev in

bil tudi fizično pripravljen. Ko se je Ankica vrnila v hotel, smo po zajtrku odšle s svojimi razstavnimi izdelki do prostora, kjer so bile postavljene in označene stojnice. Na stojnico smo postavile: Cilka klekljane izdelke, Ankica vezenine, jaz pa nakit, ki ga izdelujem. Stojnica, kjer smo razstavljale, je bila blizu odra in celo dopoldne je bilo petje in igranje skupin v živo. Tudi me smo si ogledale druge stojnice, na koncu pa še gozdarske tekmovalce. Tekmovanje in ocenjevanje je bilo v več kategorijah, od razstavljanja in sestavljanja motorne žage do žaganja zabitih klinov okoli debla, pa tudi natančnosti reza žaganja. Čas je hitro tekkel; ljudje s stojnic so nudili hrano: langaše, sveža jabolka, obdana z rdečim sladkorjem, čevapčiče, sveže in suho sadje, orehe, fige, vino, pecivo itn. Prišel je čas za kosilo in povedali so nam, kam moramo iti po »čobanac«. Namreč vsako leto tam poteka tekmovanje v kuhanju najboljšega čobanca. To je njihova specialiteta - slavonska jed, v kateri je ogromno mesa in se kuha v kotlu kar nekaj ur. To, kar smo mi poizkusili, je bilo zelo dobro in nasitno. Zaslišimo petje in kaj mislite, kdo nam je začel prepevati? Legenda Krunoslav Kičo Slabinac. No tudi nekaj vicev je povedal, da smo se mu nasmejali do solz. Popoldne je bila razglasitev, kdo je skuhal najboljši čobanac. Pa tudi razglasitev zmagovalne skupine gozdarjev. Bili so to Zagrebčani, ki bodo odšli na tekmovanje na Švedsko. Ura je hitela naprej in počasi smo začeli pospravljati in odnesli stvari v hotel, da se pripravimo na prihod kolesarjev.

Sobota je bila peklensko vroča, temperatura 30 stopinj, kolesarski maraton pa dolg 200 km. Ob 17. uri je bila napovedana vrnitev kolesarjev v Našice. Vse tri smo jih odšle pričakat. Milan je privozil med prvimi, vidno utrujen in dehidriran pa še malo opečen po obrazu. Vendar zelo vesel, da je zmožel in da ni imel nobenih težav s kolesom na poti. Ker v Našicah živita Milanova sestra in svak, smo zvečer odšli tja na obisk. Dubravka nam je pripravila okusno večerjo in miza se je šibila od dobrot. Tudi pijače ni

manjkalo. Prijeten klepet se je zavlekel pozno v noč.

Zjutraj je sledilo pakiranje, zajtrk in slovo od gostiteljev v upanju, da se spet vidimo naslednje leto. Pot nas je najprej vodila v mesto Slatino. Obiskali smo grob padlih borcev za osvoboditev Hrvaške. Malo naprej v parku je iz lesa izrezljan kip božje družine, za njo pa cerkev. Pot nas je nato vodila do Orahovice, kjer je naravno jezero. Sprehodili smo se okoli, voda je tako čista da se vidi vsak najmanjši kamenček. Tudi noge smo si v njem malo namočili, saj je na enem delu jezera voda zelo plitva. Na drugem delu jezera pa je voda globoka več kot 2 metra. Skratka, lepo in čisto, urejeno kopalnišče s postavljenimi senzorskimi prhami, v gozdličku pa klopce in možnost peke na žaru. Tam sta tudi hišici, kjer v poletnem času nudijo toplo hrano in pijačo.

Spet smo sedli v avto, polni pozitivne energije, in se odpeljali naprej v Virovitico, kjer nas je že čakalo kosilo pri drugi Milanovi sestri Đurđici. Joj, kako so tukaj ljudje prijazni in gostoljubni. Kosilo je bilo čudovito, oh, kje si domača kurja »juhca«, to pa je bil okus, lahko mi verjamete, še danes se mi slinice cedijo, ampak spomini in okus je pa še kako v ustih. Tudi vse drugo, kar je bilo postreženo, je bilo zelo zelo dobro. Sirova pita je bila nekaj posebnega, čudovitega okusa. Malo smo pokramljali in že nas je čas priganjal, da obiščemo še Ankičinega brata, ki prav tako živi z družino v Virovitici. Ojoj pa ne, tam nas

je tudi čakalo kosilo, in to pod brajdo v prijetni senčici. In spet smo jedli in pili, saj nismo želeli užaliti gostiteljice Đurđice, ki se je zelo potrudila za nas, pa še »kroasane« nam je spekla. Ura nas je sedaj že krepko priganjala, saj je bil plan Milana in Ankice, da nama pokažeta še puščavo Saharo v Đurđevcu. Je na obrobju mesta, občutek pa je tak, kot da si resnično v Sahari. Več vrst ponijev, zelo majhne temno rjave koze, eno- in dvogrba kamela, pa tudi petelin in kokoši so bili tam. Namreč kokoši oziroma petelini so zaščitni znak tega mesta in se imenujejo »picoki«. Poleg Sahare stoji grad, v notranjosti pa je restavracija. Ob stenah gradu so postavljeni panoji s slikami in Pavelića sta nama s Cilko obrazložila vso legendo o picokih in da poleti uprizarjajo te igre. Tudi na notranji strani obzidja gradu še vedno stojijo topovi, s katerimi so nekoč streljali vojščaki. To je bil naš zadnji postanek, sedaj pa srečno do Ljubljane. Vračali smo se domov z lepimi in prijetnimi vtisi. S Cilko sva spoznali delček slavonske kulture, običaje in kulinariko. Slavonci so zelo odprti, prijazni in gostoljubni narod.

Z veseljem bi se še vrnila in iz srca rečem: Hvala vam, Slavonci, za vse!

Posebna zahvala pa je namenjena Milanu in Ankici Pavelić, ki sta naju s Cilko povabila, da svoje izdelke pokaževa v drugi državi. Tudi z velikim veseljem sta naju peljala in pokazala zanimivosti krajev, kot so Slatina, jezero v Orahovici in v Đurđevcu Sahara. Hvala, Ankica in Milan, radi vaju imamo.

Dr. Ante Starčević, moje refleksije

TEKST:
MARINA KRUŽIĆ ZEKIĆ

PIŠEM DOMAĆU ZADAĆU, esej. Prvi put nakon 43 godine od moje mature. I to kakvu! Prof. Katica Pavkić Špiranec zadala mi je, kao u davnim karlovačkim danima prof. Darinka Manojlović temu, samo ovo-puta je naslov Dr. Ante Starčević. U meni su buknule emocije i asocijacije koje su tinjale sve ove godine jecajući pod teškim kamenom golog preživljavanja. Dr. Ante Starčević, Otac Domovine. Misli su se počele rojiti. Moj otac, moja domovina, moj Karlovac, moje školovanje, moja razrednica prof. povijesti Marija Vrbečić, moja obitelj, moji korijeni: Hrvatsko primorje, Gorski kotar, Brajsko i Kordun. Sve se to uskovitlalo u meni budeći sjetu i nostalgiju za meni dragim osobama. Čula sam očev glas kako mi govori »Prihvati, piši.«

I, prihvatila sam se interneta. Zakoračila sam u 19. stoljeće, u vrijeme rođenja, života i smrti Oca Domovine. U vrijeme između 1823. i 1896. godine. Željela sam osjetiti vlastite refleksije na hrvatski narodni preporod, revolucije 1848., neoapsolutizam, Hrvatsko-ugarsku nagodbu, sjedinjenje Vojne krajine s Hrvatskom i sve one važne događaje u to vrijeme u domovini. Uvidjela sam da posljedice tog turbulentnog vremena osjećamo i danas.

Čitajući tekstove, dr. Ante Starčević postajao mi je sve bliži, gotovo suvremenik. Odveo me je u Veliki Žitnik, Liku, ne tako daleko od Karlovca, prepunu ljepota prirode, ali i teških uvjeta za život. Odveo me je i u moj Zagreb, gdje je on završio klasičnu gimnaziju, a ja nisam studij medicine. Odveo me je on i u Senj i povezao s romanom »Čuvaj se senjske ruke« Augusta Šenoa. Odveo me je u Peštu i povezao s mirisom Dunava. Povezao me je i

s Rijekom, gradom mojih predaka, pa opet sa Zagrebom. Zagrebom, koji mene nije volio, a možda sam se i ja prestrašila njegove veličine, načina života u njemu i onako zbunjena i ranjena nisam u njemu opstala i ostala.

Dr. Ante Starčević, doktor filozofije, život je posvetio boju za slobodnu i suverenu Hrvatsku. Njegov usklik Bog i Hrvati zapravo je sukus njegove političke ideje i djelovanja u hrvatskome Saboru. Spoznala sam da je to težnja i čežnja hrvatskoga naroda za vlastitim suverenitetom, pri čemu nam može pomoći samo Bog.

Taj hrvatski velikan nije se iscrpljivao samo u hrvatskome Saboru. Pisao je i pjesme i prozu. Bio je nepopustljiv protivnik jezične kampanje Vuka Karadžića. Pisao je jezikom ozaljskoga književnog kruga, kajkavskom ekavštinom, kako bi se udaljio od Vuka koji se zalagao za jekavicu.

Svojim porukama dr. Ante Starčević potaknuo me je na razmišljanje, ostavio ih je kao dio oporuke svima nama. U suzvučju s današnjim događanjima prenosim sljedeće:

Tko nije svoj, taj je svačiji.

Narod koji uvek traži zaštitnika nije vreden slobode.

Mi sudimo da sreća i nesreća svakoga naroda na iztoku Europe, stoje bezuvetno od sreće i nesreće susjednih mu narodah.

Za osvetu vojevati može samo despot ili luđak.

Mi smo našu politiku izcrpili i složili iz prava, iz čudi, iz duha, iz koristi, iz potrebe naroda hervatskoga, ter nije čudo, što je sav narod za svoje.

Ja niti koga vodim, niti gonim. To je glavna nesreća Hervatah, da se derže ljudih, a ne

načelah, a ne programa. S toga je ovaj narod tako često izdan i prevaren, i vazda mu stvari drugačije izpadaju, nego li je on očekivao.

Mi Hrvati imamo dvije narodne mane iz kojih izvire sva naša nesreća: mi svakome vjerujemo bez promišljanja i lako zaboravljamo krivice koje nam drugi učine.

Dr. Ante Starčević bio je uistinu velik čovjek. Pravi Otac Domovine.

U svojoj je oporuci napisao »...ja želim mertav sahranjen biti u kojem groblju oko Zagreba, samo ne u zagrebačkom«. Tražio je da ne bude velikog sprovoda i da bude zakopan u običnoj drvenoj škrinji po katoličkom obredu, bez spomenika, već samo kamena ploča s njegovim imenom i prezimenom te datumom rođenja i smrti. Bio je to izraz njegove istinske skromnosti.

Svakidašnja jadikovka

*Kako je teško biti slab,
kako je teško biti sam,
i biti star, a biti mlad!*

*I biti slab, i nemoćan,
i sam bez igdje ikoga,
i nemiran, i očajan.*

*I gaziti po cestama,
i biti gažen u blatu,
bez sjaja zvijezde na nebu.*

*Bez sjaja zvijezde udesa
što sijaše nad kolijevkom
sa dugama i varkama.*

*– O Bože, Bože, sjeti se
svih obećanja blistavih
što si ih meni zadao.*

*O Bože, Bože, sjeti se
i ljubavi, i pobjede
i lovora, i darova.*

*I znaj da Sin tvoj putuje
dolinom svijeta turobnom
po trnju i po kamenju,*

*Od nemila do nedraga,
i noge su mu krvave,
i srce mu je ranjeno.*

*I kosti su mu umorne,
i duša mu je žalosna,
i on je sam i zapušten.*

*I nema sestre ni brata,
i nema oca ni majke,
i nema drage ni druga.*

*I nema nigdje nikoga
do igle drača u srcu
i plamena na rukama.*

*I sam i samcat putuje
pod zatvorenom plaveti,
pred zamračenom pučinom,*

*i komu da se potuži?
Ta njega nitko ne sluša,
ni braća koja lutaju.*

*O Bože, žeže tvoja riječ
i tijesno joj je u grlu,
i željna je da zavapi.*

*Ta besjeda je lomača
i dužan sam je viknuti,
ili ću glavnom planuti.*

*Pa nek sam krijes na brdima,
pa nek sam dah u plamenu,
kad nisam krik sa krovova!*

*O Bože, tek da dovrši
pečalno ovo lutanje
pod svodom koji ne čuje.*

*Jer meni treba moćna riječ,
jer meni treba odgovor,
i ljubav, ili sveta smrt.*

*Gorak je vijenac pelina,
mračan je kalež otrova,
ja vapim žarki ilinštak.*

*Jer mi je mučno biti slab,
jer mi je mučno biti sam
(kada bih mogao biti jak,*

*kada bih mogao biti drag),
no mučno je, najmučnije
biti već star, a tako mlad!*

Tin Ujević

Pčelice i dalje vrijedno zuje!

TEKST:
IVANA STIPIĆ LAH

NAJMLAĐI ČLANOVI Hrvatskoga društva Ljubljana okupljeni su u sekciju koja se već tri godine sastaje svake subote u 17.00 sati.

Kroz poeziju, priče, filmove, igru i razgovor najmlađi uče osnove književnoga hrvatskog jezika, grade prijateljstva i uveljavaju priredbe društva sadržajem koji starije članove podsjeća na djetinjstvo.

Pčelice sudjeluju i na kreativnim radio-nicama koje organizira sekcija ručnih radova Ruža hrvatska.

Posjećuju filmske projekcije namijenjene najmlađim pripadnicima manjinskih skupina, sudjeluju u raspravama na temu odrastanja u dvojezičnim, drugačijim obi-

teljima te nastupaju na festivalima namijenjenim mladima.

U 2017. sudjelovali su u na Forumu slavenskih kultura u Pionirskom domu u Ljubljani, gdje su se predstavili klapskom pjesmom »Da te mogu pismom zvati«.

Mogli ste ih vidjeti i na priredbi »Kruh naš svagdanji«, gdje su se predstavili recitativnom igrom »Djevojčica i drvo«.

Ove godine Pčelice su spremne na nove izazove. Počele su ozbiljnije raditi na strukturi iranijem učenju hrvatskog jezika i kulture.

Provjerite i vi svoje znanje hrvatskoga jezika u zadacima s naših susreta:

Dopuni riječi glasovnim skupinama -ije- ili -je.

Na br_____gu je veselo. Sm_____h i p_____sma se čuju. D_____ca su radosna. Vani sn_____ži.

Sn_____g tiho sipi. D_____ca trče po sn_____gu, sanjkaju se i grade sn_____govića.

Sve je b_____lo i prekriveno sn_____žnim pokrivačem.

Načini umanjnice od imenica:

svijeća _____ rijeka _____

cvijet _____ riječ _____

vijenac _____ korijen _____

cijev _____ tijelo _____

pijetao _____ snijeg _____

Djevojčica i drvo

PRIPOVJEDAČ: Jednoga dana,
baš je tmurno i sivo bilo,
jer sunce se za oblak skrilo,
djevojčica što šetala je šumom
začula je čudan glas.

DRVO: Hej, djevojčice!

DJEVOJČICA: Molim, tko li me to
zove?

DRVO: Hej, djevojčice prćastoga
nosa

Počešljaj se

Raščupana ti je kosa.

DJEVOJČICA: O, to si ti, neugledno
drvo.

Pogledaj, kao prvo

Svoje grane

Kako strše na sve strane.

DRVO: Ne ljuti se, djevojčice
nemirnoga oka.

Zgužvana ti je haljinica,
što se vidi i s visoka.

DJEVOJČICA: Ma tko mi veli?
Kora ti je svakog dana
Tako jako navorana,
A sred tvoga hrapavoga trupa
Ima jedna ružna, crna rupa.

DRVO: Ta mi rupa služi

Da se vjeverica

U njoj skrije

Kada kiša vani lije.

PRIPOVJEDAČ: I tako su pričali
djevojčica i drvo,
nalazili jedan drugom mane
sve u stilu: Nisi dobar, ti si loš!
Toliko je toga bilo da bi moglo
stati

U cijeli jedan koš.

Eto, kome ove priče nije dosta

Neka smisli još.

Mario Gavran

Sekcija ručnih radova

»Ruža hrvatska«

TEKST:
ANKICA PAVELIĆ

NAŠA SEKCIJA OVE JE GODINE uspješno organizirala radionice i izložbe svojih ručotvorina i radova različitih tehnika. Radionice se održavaju svaki ponedjeljak i srijedu u prostorijama društva na Brilejevoj 14 u Ljubljani. Članice sekcije na radionicama se usavršavaju u novim tehnikama rada i izmjenjuju međusobna iskustva. U radionice uključujemo i naše najmlađe članove, tako da rad i iskustvo prenosimo na one koji će ga nastaviti.

Svoje uratke prikazali smo na nekoliko izložbi tijekom cijele godine. Prva izložba bila je posvećena velikom katoličkom prazniku Uskrsu, s motivima toga praznika i običaja vezanih uz njega. Izložba je pripremljena u prostorijama društva na Brilejevoj 14 te je bila dostupna svim prijateljima i članovima društva. Sekcija Ruža hrvatska sudjeluje u programima i drugih društava,

tako smo na poziv »Škole zdravlja« organizirali vrlo posjećenu izložbu svojih radova u trgovačkom centru Mercator u Dravljama. Aktivnosti smo nastavili s izložbom na poziv Međimurskog folklornog društva Ljubljana na međunarodnom folklornom festivalu u Črnučama. U rujnu smo svojom bogatom izložbom na »Danima slavonskih šuma« u Našicama svoj rad okrunili međunarodnom suradnjom. Radovi koje smo izložili na tom festivalu ručnih radova i obrta bili su vrlo dobro zapaženi i ocijenjeni od strane organizatora i posjetitelja. Organizator projekta Turistička zajednica grada Našice pozvala nas je da i sljedeće godine budemo njihovi gosti na tom međunarodnom događaju.

Članovi sekcije imali su u listopadu vrhunac svojega događanja i rada na projektu »Kada lijepo zamiriše«, koji je sufinancirao Javni fond za kulturu Republike Slovenije. Projekt je izveden i realiziran u prostorijama centra za cerebralnu paralizu »Sonček« u Šiški, posjet događaju bio je više nego očekivan, a izložba je bila vrlo zapažena i posjećena. Tko nije iz bilo kojega razloga mogao posjetiti naše izložbe i radove sve to može pogledati na mrežnoj stranici našega društva www.hdl.si.

Kao voditeljica ove sekcije željela bih zahvaliti svim članovima društva na moralnoj podršci, a posebno članovima sekcije na razumijevanju i radu jer svi skupa svojim radom i zalaganjem ulažemo sebe, svoje slobodno vrijeme, a i materijalna sredstva i na taj način promoviramo naše društvo. Najvažnije je od svega da se u sekciji svi dobro osjećamo i slažemo jer naš stari izričaj kaže »U slozi je moć«.

Kada lijepo zamiriše

TEKST:
KATICA PAVKIĆ ŠPIRANEC

HRVATSKO DRUŠTVO LJUBLJANA u svojim projektima njeguje tradiciju i otima zaboravu stare običaje i bogatstvo hrvatske materijalne i duhovne kulture. Na taj način čuvamo svoje korijene, svoj jezik i tradiciju, ostajemo ono što jesmo – Hrvati ma gdje bili. U subotu 21. listopada 2017. u centru »Sonček« u Šiški održali smo priredbu koja govori o žetvi, žitu, kruhu i životu. Riječju, slikom i pjesmom vratili smo nešto što je nas i punu dvoranu naših prijatelja podsjetilo na vrijeme koje je davno prošlo.

Na početku priredbe koju smo nazvali »Kada lijepo zamiriše« prikazali smo film s manifestacije »Kruh naš svagdašnji – Žetva i vršidba u prošlosti« koju svake godine organizira Turistička zajednica grada Župa-

nje u Vukovarsko-srijemskoj županiji. Bio je to pravi doživljaj za nas starije, koji smo se podsjetili na sve ono uzbudljivo što je sa sobom donosio dolazak mašine vršilice u selo, a i za mlade, koji su sa zanimanjem promatrali tu »tehnologiju«. Dolazak prijatelja i susjeda domaćinu, zajednički odlazak na njivu uz pjesmu i šale, košnja te slaganje pšenice u snoplje i devetake, ručak sastavljen od autohtonih delicija započet molitvom i zazivanjem božjega blagoslova – sve su to slike koje su ostavile dubok dojam na prisutne.

Poslije filma nastavili smo s kolažem glazbe i poezije. I pjesme i plesovi bili su na temu žetve i veselja koje izaziva pripremanje kruha koji život znači. Članovi naše sek-

cije »Hrvatska riječ« čitali su stihove Dragutina Tadijanovića i svoje, a naši prijatelji, vokalni sastav »Fijolice« iz Međimurskoga folklornoga društva Ljubljana te »Pušeljc« i »Mlada srca« također iz Ljubljane, predstavili su se lijepim pjesmama iz skoro svih dijelova Hrvatske i Slovenije. Plesači su dali poseban čar svojim poskočnim plesom i lijepim nošnjama.

Na priredbi su zajedno nastupila hrvatska i slovenska društva i pokazala kako je lijepo njegovati kulturu naših dviju domovina. Moglo se mnogo lijepoga vidjeti, čuti, doživjeti, a na kraju, na domjenku i okusiti. Naša sekcija ručnih radova i njezina voditeljica Ankica Pavelić pripremile su obilje tradicionalnih jela koja su i oblikom i bojom i mirisom i okusom predstavljala pravo umijeće.

Sve sekcije našega društva »Pčelice«, »Hrvatska riječ« i posebice naša »Ruža hrvatska« dale su sve od sebe da našim gostima pokažu koliko se lijepoga može uraditi ako se želi i potruži želju u stvarnost pretvoriti. Hvala svima, a posebno našoj voditeljici programa Marini Kružić Zekić, koja je odlično prošla vatreno krštenje.

Hvala i našim dragim gostima »Fijolicama«, »Pušeljcu« i »Mladim srcima«. Bez njih priredba ne bi bila tako lijepa i bogata.

Zahvaljujemo i našoj publici koja pažljivo prati naše događaje i zajedno s nama doprinosi očuvanju naše duhovne i materijalne kulture i tradicije.

Kako slike uvijek kažu više od riječi, pogledajte i sami i dođite nam opet.

Literarna sekcija

»Hrvatska riječ«

TEKST:
KATICA PAVKIĆ ŠPIRANEC

GOVORITI HRVATSKIJ, PISATI HRVATSKIM JEZIKOM, spoznavati bogatstvo književnoga stvaralaštva iz njegove bogate riznice glavne su smjernice rada sekcije. Njezini članovi aktivno sudjeluju na svim priredbama koje organizira društvo.

Pripremamo i literarne večeri te predavanja posvećena jeziku. Želja nam je da nam se pridruži što veći broj mladih Hrvata kako bi obogatili svoje znanje hrvatskoga

jezika, a oni koji pišu predstavili svoje pjesme ili priče članovima društva i posjetiteljima naših priredbi.

Uz veći broj članova mogli bismo se baviti i dramskom djelatnošću i tako obogatiti sadržaj rada sekcije.

Hrvatskoj riječi

Volim te

Lijepa i topla besjedo

Tvoja glazba me sjeća

Na majčinu uspavanku

U tebi prepoznajem

Očev blagoslov

Sanjam te

Kad te ne čujem

Živim te

Kad te ne sanjam

Sijem tvoje sjeme

U srca djece

Plodove očekujem

U srcima unučadi

Znam i osjećam

Da ćeš živjeti vječno

Stasat ćeš i bujati

Svuda

Gdje kuca hrvatsko srce

Sretna sam

Jer to znam

Sretne smo obadvije

Ja i ti

Moja najdraža

Riječi hrvatska

Nesebično darivanje

TEKST:
DRAŽENKA PANDŽA

Dragi prijatelji,

za nama je skoro cijela 2017. godina. Kada se prisjetim što smo sve planirali i što od planiranog realizirali u proteklom razdoblju ove godine, iskrade mi se blagi osmijeh na lice.

U našem društvu je nekolicina uistinu vrijednih članova koji nesebično poklanjaju svoje ideje, svoje slobodno vrijeme i što je najvažnije poklanjaju svoje srce radeći u društvu.

Svi mi neprestano »jurimo« kroz život i nemamo vremena za rekreaciju, kreativnost, hobije, druženje i mnogo drugih stvari koje nas zanimaju. Hrvatsko društvo je, usuđujem se reći, mnogima inspiracija da pokažu svoje talente te da izliju svoju inspiraciju kroz rad i djelovanje u društvu. Raditi i stvarati sa srcem i strasno upućuje samo na jedno, a to je nesebično darivanje.

Darivati svoje srce i svoj trud ne može svatko. Uspije samo ljudima koji ne darivaju s mišlju da im se povrati istom mjerom.

Bezuvjetno darivanje je dar božji. On je u svakom od nas, samo ga moramo znati probuditi i živjeti.

Svaki čovjek koji nesebično dijeli dobrotu sretniji je i na život gleda iz boljeg kuta. Usamljeni čovjek je nesretan, bojažljiv i nesiguran. Ne zna kako pristupiti zajednici i pojedincu. Mislim da su društva poput našeg Hrvatskog društva Ljubljana idealna prilika za sve dobre ljude koji bi željeli svoju dobrotu i dobra djela dijeliti s nekim, a nemaju hrabrosti i inspiracije. Dobro došli u naše društvo, čekamo vas raširenih ruku.

Hrvatskom društvu Ljubljana i njegovim vrijednim članovima ne bi uspjelo realizirati sve zacrtane projekte da nije bilo nesebičnog darivanja naših dugogodišnjih sponzora. Ovom ih prigodom ne bih ponaosob isticala. Svima skupa želim izreći neizmjereno hvala. Bez vaše novčane potpore naši planovi i projekti ostali bi samo neispunjena želja i neostvareni snovi. Na tome vam hvala!

Znanost je dokazala da su ljudi koji darivaju druge sretniji i žive emotivno bogatiji život. Dar ne mora biti skupocjen, nego iskren i od srca.

Rad u Savjetu Vlade RH za Hrvate izvan RH

TEKST:
FILIP BOŽIĆ

KONSTITUTIVNA SJEDNICA SAVJETA VLADE REPUBLIKE HRVATSKE za Hrvate izvan Republike Hrvatske održana je 19. i 20. prosinca 2013. i tad su se prvi put nakon osamostaljenja predstavnici iseljene Hrvatske okupili na jednome mjestu i u tako velikom broju.

Savjet čine predstavnici hrvatskih iseljenika iz BiH, zemalja Europske unije te europskih i prekoceanskih zemalja. Svi članovi Savjeta imenovani su na mandat od četiri godine.

Zastupljenost Hrvata izvan Hrvatske u Savjetu određena je u odnosu na brojnost i značaj Hrvata u svakoj državi, aktivnosti i povezanosti zajednice s Hrvatskom te radu na afirmaciji ugleda i interesa Republike Hrvatske. Hrvati u Bosni i Hercegovini imaju 9, hrvatska manjina u europskim i susjednim zemljama 17, a prekoceanske zemlje 29 predstavnika.

Mi Hrvati u Sloveniji imamo dva predstavnika; osim mene naše ciljeve zastupa i Đanino Kutnjak iz Lendave, a obojicu je predložio tadašnji predsjednik Saveza Hrvatskih društava Slovenije, g. Petar Antunović.

Za predsjednika je izabran prof. dr. sc. Nevenko Herceg, za potpredsjednika Tomislav Žigmanov (Srbija), predstavnik hrvatske nacionalne manjine, Luka Krilić (Italija) je predstavnik hrvatskoga iseljeničtva-dijasore iz europskih zemalja, John Peter Kraljić (SAD), predstavnik hrvatskoga iseljeničtva-dijasore iz prekoceanskih ze-

malja Ilija Nakić, predstavnik Hrvata u BiH. Na prvoj sjednici sudjelovalo je 55 članova Savjeta – predstavnika Hrvata izvan RH i 27 članova Savjeta po položaju iz RH.

Plenarni je dio posvećen pitanjima konstitucije Savjeta, njegovog voditeljstva i glasovanju za funkcije. Tijekom sjednice susreli smo se s premijerom Zoranom Milanovićem.

Po završetku sjednice predsjednik Savjeta Nevenko Herceg predstavio je zaključke sjednice. Dogovorena je koordinacija u smislu pronalaženja učinkovitog, operativnog, funkcionalnog i praktičnog rada. Ona se sukladno Zakonu i Strategiji temelji na četiri koordinacije za četiri različita područja: područje Bosne i Hercegovine, područje gdje su hrvatske zajednice u statusu manjina, koordinacija za europske i koordinacija za prekoceanske zemlje. Potpredsjednici Savjeta ujedno su i koordinatori tih četiriju koordinacija. Nadalje, rad Savjeta odvijat će se i kroz rad četiri do pet odbora koji će pokrivati različita područja – obrazovanje, kulturu, jezik, medije i druga. »Na predsjedništvu je da precizira njihov sadržaj i obujam rada«. Predsjednik Savjeta posebno je istaknuo da je cilj Savjeta očuvanje hrvatskog identiteta. »Svekoliki gospodarski potencijal koji ima izvandomovinska Hrvatska treba staviti u funkciju razvoja i prosperiteta domovinske Hrvatske«, zaključio je Nevenko Herceg.

Sljedeća sjednica održana je isto tako u Zagrebu u srpnju 2015. godine. Polemika u vezi s konstitutivnim pitanjima zauzimala je pretežiti dio sjednice u četvrtak. Uskladili smo otvorena pitanja u vezi s djelovanjem Savjeta te ih uvažili u dopunama Deklaraciji Savjeta. Poslijepodne smo se podijelili u panele gdje smo razgovarali o problematikama s kojima se susreću Hrvati u inozemstvu. Kao član panela za gospodarstvo razgovarao sam o mogućnostima ulaganja Hrvata izvan RH te prijavljivanja na poticaje, potpore i nepovratna sredstva za različite institucije Hrvata u inozemstvu, a i za fizičke osobe.

U petak je sjednica Savjeta pripremila niz zaključaka koje će Savjet uputiti Vladi RH u vezi s brojnim problemima te potrebnim mjerama za unapređenje odnosa između RH i pripadnika hrvatskoga naroda izvan granica. U vezi s pitanjem priznanja statusa manjine za nas Hrvate iz Slovenije istaknuli smo zahtjev da zaključak prijedloga za Vladu RH uključuje i našu konkretnu problematiku. Predsjednik Herceg formulirao je zaključak za koji smo svi članovi Savjeta bili suglasni (glasanjem), a uključivao je i Hrvate iz Srbije i Makedonije. Nažalost, taj zaključak u konačnom dokumentu sveo se na generalnu »podršku manjini u europskim zemljama«, kao i brojni drugi zaključci koje su pisci dokumenta (iz Ureda) previše generalizirali. Uz moje i brojne druge primjedbe na to poopćavanje donešen je zaključak da taj dokument može biti samo sažetak zaključaka, a konačni dokument koji će biti upućen Vladi RH sadržavat će sve konkretne zaključke za koje smo glasali.

Uz taj propust šteta je i što ove godine mi članovi Savjeta nismo imali mogućnost direktno porazgovarati s višim predstavnicima Vlade RH i predsjednicom, kao što smo to imali na prvoj sjednici.

Povodom 25. godišnjice neovisnosti Republike Hrvatske te obilježavanja 25. godina obrane i žrtava grada Vukovara treća je sjednica Savjeta organizirana baš u Vukovaru, u **prosincu 2016. godine**. U prijedlogu

programa sjednice obilazak spomen-obilježja zauzimao je priličan dio vremena, pa je nakon primjedbi članova Savjeta u konačnom programu taj dio smanjen, a više je vremena predviđeno za rasprave da bi se što bolje iskoristilo ograničeno vrijeme koje je na raspolaganju. Na toj smo sjednici po planu rada plenarno dotakli samo dio tema, a o nekim drugima raspravljali smo u tri odvojena panela:

1. Prijedlog izmjena i dopuna Zakona o odnosu Republike Hrvatske s Hrvatim izvan Republike Hrvatske te pripadajuće strategije
2. Suradnja Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske
3. Investicije, gospodarska suradnja i konkurentnost

Na želju kolegice iz Kanade (gđe Caroline Spivak) preuzeo sam dio obaveza u trećem, gospodarskom panelu, pa smo zajedno surađivali te pripremili i oblikovali zaključke koji su dio konačnoga dokumenta.

Unatoč tome da teme ove godine nisu uključivale pitanje manjina u državama susjednim Hrvatskoj, tijekom plenarnog dijela sjednice zatražio sam da se uz donešene zaključke doda i dio zaključaka protekle sjednice koji od Vlade RH traže angažiranje na području (priznanja) manjina, uključujući i našu u Sloveniji. To je izlaganje rezultiralo u dopuni zaključaka koji su bili upućeni najvišim dužnosnicima Republike Hrvatske, pa sam zato dopustio u dokumentu zelenom bojom naznačiti tu nadopunu.

Sjednici je prisustvovao i fra Marko Prpa, voditelj Hrvatske katoličke misije u Ljubljani, kao zamjenik za svog kolegu, pa smo uspjeli pozdraviti se i ukratko porazgovarati.

Događanja tijekom 2017. godine u organizaciji HDL-a i drugih priređivača

TEKST:
ANITA KORITNIK

Dječja sekcija »Pčelice« nastupila je 16. siječnja u Festivalnoj dvorani u Ljubljani na priredbi »Praznujmo skupaj.«

U Hrvatskom domu u Ljubljani organizirali smo 28. siječnja predavanje gostiju dr. Josipa Jurčevića i dr. Marina Sopte o hrvatskoj povijesti i iseljeništvu.

Druženjem više generacija prenosimo svoja znanja na naše mlade članove – 4. veljače 2017. održan je međugeneracijski susret u prostorijama društva u Ljubljani.

Voditeljica naše sekcije »Hrvatska riječ« sudjelovala je 20. veljače na 50. Šokačkom sijelu u Županji.

U društvu njeujemo naš lijepi hrvatski jezik. Dvadeset i drugoga ožujka organizirali smo predavanje dr. Sanje Vulić »Hrvatski jezik u temeljima je hrvatskoga nacionalnoga identiteta«.

Dana 22. ožujka održali smo Izbornu skupštinu društva na kojoj smo izabrali novo vodstvo.

Sedmoga travnja u centru »Sonček« u Ljubljani održali smo priredbu »Riječju, glazbom i slikom mostove prijateljstva gradimo«, na kojoj smo predstavili drugu knjigu naše članice Katice Pavkić Špiranec »Koraci po livadi života« te otvorili izložbe akademskoga slikara Zdravka Šabarića i fotokluba »Picok« iz Đurđevca.

Povodom uskrasnih blagdana 10. travnja otvorena je izložba naše sekcije ručnih radova »Ruža hrvatska« i organiziran domjenak za članove društva i goste.

Na konferenciji povodom obilježavanja 50. obljetnice Ravnateljstva dušobrižništva

za Hrvate u iseljeništvu 26. travnja u Zagrebu sudjelovala je članica društva.

Sabor hrvatske kulture Hrvata koji žive u Sloveniji održan je 20. svibnja u Velenju.

Naša sekcija »Ruža hrvatska« izlagala je svoje radove 27. svibnja na Međunarodnom festivalu folkloru u Ljubljani.

I ove smo godine 28. svibnja u Crngrobu kod Škofje Loke organizirali komemoraciju za žrtve ubijene po završetku 2. svjetskoga rata 1945. godine.

U sportskom parku »Kleče« u Ljubljani imali smo 10. lipnja piknik društva.

Naš najveći projekt »Lijepo je imati dvije domovine« izveli smo u dva dijela. Prvi je biciklistička karavana »Put prijateljstva Vukovar – Ljubljana« od 21. do 24. lipnja i drugi dio kulturni program i doček sudionika karavane u centru »Mostec« u Ljubljani 24. lipnja.

Delegacija društva sudjelovala je na tradicionalnoj završnoj priredbi »Picokijada« u Đurđevcu.

Članice sekcije »Ruža hrvatska« aktivno su sudjelovale na »Danima slavonskih šuma« u Našicama. Osmoga rujna imale su izložbu svojih radova i radionicu.

U centru »Sonček« održali smo 21. listopada etno priredbu »Kada lijepo zamiriše«, na kojoj su sudjelovale sve sekcije društva i gosti.

8. prosinca: Dan otvorenih vrata društva.

16. prosinca: članovi i prijatelji HDL-a imaju izlet u Zagreb te posjet društvu Slovenaca u Zagrebu »Slovenski dom«.

Novo vodstvo društva – članovi i kontakti

TEKST:
ANITA KORITNIK

Predsjedništvo

Predsjednik: Filip Božić, 031 337 335, E-adresa: filip.bozic@gmail.com

Dopredsjednik: Ante Pandža, 041 622 957, E-adresa: ante.pan@siol.net

Tajnica: Anita Koritnik, 040 345 808, E-adresa: anita.koritnik@gmail.com

Izvršni odbor

Predsjednik: Milan Pavelić, 040 527 607, E-adresa: pavelico8@gmail.com

Dopredsjednica: Katica Pavkić Špiranec, 040 356 509, E-adresa: katica.spiranec@gmail.com

Članovi

Josip Marinić, 041 637 490, E-adresa: marinic@live.com

Drago Prkić, 041 679 259, E-adresa: izolitpdoo@siol.net

Nikica Perković, 041 704 722, E-adresa: perkovic.nikica@gmail.com

Ankica Pavelić, 040 674 904, E-adresa: pavelicankica@gmail.com

